विधानसभा आश्वासन समिती

(२०१८-२०१९)

(तेरावी महाराष्ट्र विधानसभा)

तेरावा अहवाल

(सन २००२ चे पहिले अधिवेशन ते सन २०१४ च्या चौथ्या (हिवाळी) अधिवेशनातील उर्वरित प्रलंबित आश्वासनांसंबंधीचा अहवाल)

(दिनांक ----------- रोजी विधानसभेस सादर करण्यात आला)

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय
विधान भवन, मुंबई
२०१९

महाराष्ट्र विधानसभा

आश्वासन समिती

(२०१७-२०१८)

(तेरावी महाराष्ट्र विधानसभा)

तेरावा अहवाल

(सन २००२ चे पहिले अधिवेशन ते सन २०१४ च्या चौथ्या (हिवाळी) अधिवेशनातील उर्वरित प्रलंबित आश्वासनांसंबंधीचा अहवाल)

विधानसभा आश्वासन समिती

(२०१८-२०१९)

समिती प्रमुख		
१.	**डॉ.जयप्रकाश मुंदडा, वि.स.स तथा समिती प्रमुख**	
सदस्य		
२.	श्री.हरिभाऊ जावळे, वि.स.स.	
३.	श्री. तानाजी मुटकुळे, वि.स.स.	
४.	श्री. सुरेश भोळे, वि.स.स.	
५.	श्री. विनायकराव जाधव-पाटील, वि.स.स.	
६.	श्री. प्रकाश भारसाकळे, वि.स.स.	
७.	श्री. प्रकाश फातर्पेकर, वि.स.स.	
८.	श्री. नागेश पाटील-आष्टीकर, वि.स.स.	
९.	श्री. चंद्रदीप नरके, वि.स.स.	
१०.	श्री. काशिराम पावरा, वि.स.स.	
११.	श्री. डी. पी. सावंत, वि.स.स	
१२.	श्री. जयकुमार गोरे, वि.स.स.	
१३.	श्री. बबनराव शिंदे, वि.स.स.	
१४.	श्री. भास्कर जाधव, वि.स.स.	
१५.	श्री. संजय कदम, वि.स.स.	
१६.	श्री. महेश लांडगे, वि.स.स.	
१७.	श्री. रवि राणा, वि.स.स.	
१८.	श्री. गणपत गायकवाड, वि.स.स.	
१९.	श्री.क्षितीज ठाकूर, वि.स.स.	

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय.

(१) श्री.जितेंद्र भोळे, सचिव (का.)

(२) श्री.विलास आठवले, उप सचिव,

(३) श्री.राजेश तारवी, उप सचिव,

(४) श्रीमती सायली कांबळी, अवर सचिव,

(५) श्रीमती नंदिनी सावंत, कक्ष अधिकारी.

अनुकमणिका

अनुक्रमांक (१)	विषय (२)			पृष्ठ क्रमांक (३)
	प्रस्तावना :	..	..	
१.	विधानसभा सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या विवरणपत्रांची संख्या	..	..	
२.	अभिप्राय व शिफारशी	..	..	
	परिशिष्टे :	..	..	
	परिशिष्ट-एक - आश्वासनांवर विभागाने केलेल्या कार्यवाहीची माहिती	..	..	
	परिशिष्ट-दोन -आश्वासनांसंदर्भातील शासन निर्णय/परिपत्रके	..	..	
	परिशिष्ट-तीन - आश्वासनांवरील कार्यवाहीचे नमुना विवरण	..	..	
	परिशिष्ट-चार- समितीच्या बैठकीचे कार्यवृत्त	..	..	

प्रस्तावना

मी, विधानसभा आश्वासन समितीचा समिती प्रमुख, समितीने अधिकार दिल्यावरुन तिच्या वतीने समितीचा **तेरावा** अहवाल सभागृहास सादर करीत आहे. सन २००२ चे पहिले अधिवेशन ते सन २०१४ च्या चौथ्या (हिवाळी) अधिवेशनात विधानसभेत शासनातर्फे देण्यात आलेली काही प्रलंबित आश्वासने व त्या आश्वासनांच्या पूर्ततेबाबत शासनाकडून करण्यात आलेली कार्यवाही यासंदर्भात विभागांकडून प्राप्त झालेल्या विवरणपत्रांची समितीने केलेली छाननी यासंबंधीचा समितीचा हा अहवाल आहे.

सन २००२ चे पहिले अधिवेशन ते सन २०१४ च्या चौथ्या (हिवाळी) अधिवेशनाच्या कालावधीत शासनाकडून विधान सभागृहात देण्यात आलेल्या काही प्रलंबित आश्वासनांच्यासंदर्भात आश्वासन समितीचा सदरहू **तेरावा** अहवाल तयार करण्यात आला आहे.

आश्वासनांबाबत विभागाने केलेली कार्यवाही परिशिष्ट "एक" मध्ये देण्यात आली असून आश्वासनांसंदर्भातील शासन निर्णय/ परिपत्रके परिशिष्ट "दोन" मध्ये देण्यात आले आहेत. तसेच आश्वासनांबाबतची माहिती सादर करण्याबाबतचे नमुना विवरणपत्र परिशिष्ट "तीन" मध्ये देण्यात आली आहे व समितीच्या बैठकांची संक्षिप्त माहिती परिशिष्ट "चार" मध्ये समाविष्ट करण्यात आली आहे.

समितीने सदरहू अहवालावर दिनांक ---------- रोजी झालेल्या बैठकीत विचार करुन तो संमत केला.

विधान भवन,
मुंबई,
दिनांक : २०१९.

डॉ.जयप्रकाश मुंदडा,
समिती प्रमुख,
विधानसभा आश्वासन समिती

सन २००२ चे पहिले अधिवेशन ते सन २०१४ च्या चौथ्या (हिवाळी) अधिवेशन या कालावधीत सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या विवरणपत्रांची संख्या

सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या विवरणपत्रांची संख्या

अहवाल

सन २००२ चे पहिले अधिवेशन ते सन २०१४ च्या चौथ्या (हिवाळी) अधिवेशनात शासनाने खालीलप्रमाणे आश्वासने दिली आहेत. सदरच्या आश्वासनांवर शासनाकडून करण्यात आलेल्या कार्यवाहीची विवरणपत्रे माननीय संसदिय कार्यमंत्र्यांनी त्यासमोर दर्शविलेल्या दिनांकास विधानसभा सभागृहाच्या पटलावर ठेवली.

सन २००२ चे पहिले अधिवेशन ते सन २०१४ च्या चौथ्या (हिवाळी) अधिवेशनामध्ये देण्यात आलेल्या आश्वासनांवरील कार्यवाहीबाबत पटलावर ठेवलेल्या विवरणपत्रांचे दिनांकनिहाय क्रमांक व संख्या,

अ.क्र.	अधिवेशन / वर्ष	आश्वासनांवरील कार्यवाहीची विवरणपत्रे पटलावर ठेवल्याचा दिनांक	आश्वासन क्रमांक	आश्वासन संख्या
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
१.	सन २००२ चे पहिले	२८ जुलै, २०१७	४७७	१
२.	सन २००३ चे चौथे	१४ डिसेंबर, २०१५	५९४	१
३.	सन २००४ चे चौथे	२८ मार्च, २०१६	३०५	१
४.	सन २००६ चे पहिले	२६ जुलै, २०१६	६२	१
५.	सन २००६ चे तिसरे	२८ मार्च, २०१६	१३३	१
६.	सन २००६ चे तिसरे	२८ जुलै, २०१७	५२५	१
७.	सन २००७ चे तिसरे	२८ जुलै, २०१७	२२९८	१
८.	सन २००७ चे तिसरे	२६ जुलै, २०१६	२४२३	१
९.	सन २००८ चे पहिले	२६ जुलै, २०१६	५४	१
१०.	सन २००९ चे दुसरे	२६ जुलै, २०१६	८३, १७५, २६८	३
११.	सन २००९ चे दुसरे	२८ जुलै, २०१७	१७१	१
१२.	सन २००९ चे तिसरे	१४ डिसेंबर, २०१५	६५३	१
१३.	सन २०१० चे पहिले	२६ जुलै, २०१६	१५१, ५४१, ५४६, ५८०, ८७२, १०१९, १०२०, ११८३, ११८४, ११९५	१०
१४.	सन २०१० चे पहिले	२८ मार्च, २०१६	१२८१	१
१५.	सन २०१० चे पहिले	२८ जुलै, २०१७	८७८, ८७९, ८८०, १२४३	४
१६.	सन २०१० चे दुसरे	२६ जुलै, २०१६	२३, २८०, २८६, २८९,	४
१७.	सन २०१० चे दुसरे	२८ मार्च, २०१६	३९६	१
१८.	सन २०१० चे तिसरे	२६ जुलै, २०१६	२१९, २२२, ४३०, ४३२,	४
१९.	सन २०१० चे तिसरे	२८ जुलै, २०१७	३८७	१
२०.	सन २०११ चे पहिले	२६ जुलै, २०१६	३९०	१
२१.	सन २०११ चे पहिले	२८ जुलै, २०१७	९२५	१
२२.	सन २०११ चे दुसरे	२६ जुलै, २०१६	१०९, १३१	२
२३.	सन २०११ चे तिसरे	२६ जुलै, २०१६	७६, १०३, ११२, १२४	४
२४.	सन २०१२ चे पहिले	२६ जुलै, २०१६	५८२, ८४६,	२
२५.	सन २०१२ चे पहिले	२८ जुलै, २०१७	६०६	१
२६.	सन २०१२ चे दुसरे	२६ जुलै, २०१६	१६२, ३५७	२

२७.	सन २०१२ चे तिसरे	२६ जुलै, २०१६	३९, १९९, २१०, ३९२, ४०६, ४०७, ४११,	७
२८.	सन २०१२ चे तिसरे	१९ मार्च, २०१८	३८३	१
२९.	सन २०१३ चे पहिले	२८ मार्च, २०१६	२८६	१
३०.	सन २०१३ चे पहिले	२६ जुलै, २०१६	१०९, १३५, १४२, २७१, २७२, २७३, २९६,	७
३१.	सन २०१३ चे पहिले	१४ डिसेंबर, २०१५	३८५	१
३२.	सन २०१३ चे दुसरे	१२ जुलै, २०१८	२८	१
३३.	सन २०१३ चे दुसरे	२१ जुलै, २०१५	१६८	१
३४.	सन २०१३ चे दुसरे	२८ मार्च, २०१६	२८७	१
३५.	सन २०१३ चे दुसरे	१४ डिसेंबर, २०१५	११४	२
३६.	सन २०१३ चे दुसरे	७ डिसेंबर, २०१६	३२९	१
३७.	सन २०१३ चे दुसरे	२६ जुलै, २०१६	४०५	२
३८.	सन २०१३ चे तिसरे	२६ जुलै, २०१६	०५, १२, १३०, १४४, १४५, १४६, १५३, २६८, २७०, ३३६, ३३७, ३३८, ३४०, ३४१, ३८८	१५
३९.	सन २०१३ चे तिसरे	१८ डिसेंबर, २०१४	१०१, १०२	२
४०.	सन २०१३ चे तिसरे	२८ मार्च, २०१६	२९, ६८, १२५, २३३, २३४, २३७, २८९, ३७१,	८
४१.	सन २०१३ चे तिसरे	१४ डिसेंबर, २०१७	३०३, ३०४	२
४२.	सन २०१३ चे तिसरे	२१ जुलै, २०१५	७०, ७१	२
४३.	सन २०१३ चे तिसरे	१४ डिसेंबर, २०१५	५९, ६०, ६१, ६२, ३०७	५
४४.	सन २०१४ चे पहिले	१४ डिसेंबर, २०१५	१२	१
४५.	सन २०१४ चे पहिले	२७ नोव्हेंबर, २०१८	८	१
४६.	सन २०१४ चे पहिले	१७ मार्च, २०१७	३८	१
४७.	सन २०१४ चे दुसरे	१४ डिसेंबर, २०१५	७०, ७४, ७५, ८४, १४६, ४५२	६
४८.	सन २०१४ चे दुसरे	२१ जुलै, २०१५	१३७, १५७, १५८, १५९, १६८, १६९, १७०, १७१, १७२, २२०, २८९, २९१, ३७१ **(१९१ वगळणे)**	१४
४९.	सन २०१४ चे दुसरे	२६ जुलै, २०१६	८८, १३३, २९३, २९४ २९५, ३११, ३१२	७
५०.	सन २०१४ चे चौथे	२८ जुलै, २०१७	२५६	१
५१.	सन २०१४ चे चौथे	१४ डिसेंबर, २०१५	४७, ४८, ४९, ५०, ११६, २४०, ३१९, ३२१, ३२४, ४७०, ४७१, ४७२, ४७३, ४७४, ४७५, ४७६, ४७९, ७५८, ७६०	१९
५२.	सन २०१४ चे चौथे	१७ मार्च, २०१७	५६७	१
५३.	सन २०१४ चे चौथे	२६ जुलै, २०१६	६८८	१
			एकूण	**१६३**

अभिप्राय - शिफारशी

विधानसभा सभागृहात मा.सदस्यांद्वारे विविध संसदीय आयुधांद्वारे उपस्थित करण्यात आलेल्या बाबींवरील चर्चेला उत्तर देत असताना मा.मंत्री महोदयांकडून आश्वासने, अभिवचने दिली जातात. सभागृहात दिलेल्या सदर आश्वासनांची पूर्तता शासनाने ९० दिवसांच्या आत करणे आवश्यक आहे. तथापि, बहुतेक प्रकरणात आश्वासनाच्या पूर्ततेसाठी सदर विहित कालावधीपेक्षा जास्त कालावधी लागत असल्याची बाब समितीने आपल्या यापूर्वी सादर केलेल्या विविध अहवालांद्वारे वेळोवेळी शासनाच्या निदर्शनास आणून दिलेल्या असूनही त्यामध्ये शासनाकडून आश्वासनांची पूर्तता करण्यामध्ये फारशी सुधारणा झाल्याचे समितीला आढळून येत नाही. प्रलंबित आश्वासने विचारात घेता ज्या आश्वासनामध्ये शासन स्तरावर कार्यवाही करणे, त्याची पूर्तता करणे सहज शक्य आहे अशी आश्वासने देखील शासनाच्या संबंधित विभागाच्या अधिकाऱ्यांच्या उदासीनतेच्या धोरणामुळे विधानमंडळास सादर करण्यात कमालीचा विलंब होत आहे. ज्या आश्वासनांसंदर्भात विषय न्यायालयाच्या अधिकार कक्षेत आहेत अशा आश्वासनांसंदर्भात विलंब होत असल्यास ती बाब समजण्यासारखी आहे. तथापि, जी आश्वासने शासनाच्या स्तरावर वेळीच निपटारा करणे शक्य असतात अशी आश्वासने वेळेत पाठविण्यामध्ये जी दिरंगाई शासनाकडून दाखविली जाते ती अक्षम्य आहे असे समितीचे मत आहे. यासाठी समितीला संबंधित अधिकाऱ्यांवर जबाबदारी निश्चित करणे आवश्यक वाटते, कारण विलंबाने येणाऱ्या आश्वासनांमुळे सदस्यांनी उपस्थित केलेल्या विविध संसदीय आयुधांवर मा.मंत्री महोदयांनी दिलेल्या अभिवचन अथवा आश्वासनांची वेळीच पूर्तता झाली नसेल तर सभागृहात जे सन्माननीय सदस्य राज्यातील सार्वजनिक हिताच्या दृष्टीने महत्वाचे असलेले विषय उपस्थित करतात, ज्या बाबींसंदर्भात शासनाच्या विविध योजनोच्या अंमलबजावणीबाबत उहापोह केला जातो त्यात सुधारणा अथवा आणखी काही बदल करण्याची मागणी विविध संसदीय आयुधांमार्फत सभागृहात केली जाते व अशी मागणी मा.मंत्री महोदयांच्या माध्यमातून आश्वासनांच्या रुपाने सभागृहात पूर्तता झाल्यानंतरच सदरच्या आश्वासनांवर विश्वास ठेवून संबंधित संसदीय आयुध तेवढयापुरते सभागृहात थांबविले जाते. याचा अर्थ असा आहे की, जे आश्वासन सभागृहात दिले जाते त्यावर शासनाने सर्वंकष कार्यवाही करुन त्याचा पूर्तता अहवाल सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे अपेक्षित आहे. तद्वतच विधानसभेच्या या समितीकडे सदरच्या आश्वासनपूर्ततेचा परिपूर्ण अहवाल पाठविणे आवश्यक आहे. **तथापि अधिकाऱ्यांद्वारा या बाबींसंदर्भात अक्षम्य विलंब केला जात असल्यामुळे याची जबाबदारी संबंधित अधिकाऱ्यांवर निश्चित करुन त्यासंदर्भात शासनाने कडक धोरण आखून सभागृहात दिलेल्या आश्वासनाची पूर्तता ही कोणत्याही परिस्थितीमध्ये ९० दिवसांच्या आत होणे आवश्यक आहे. ज्या प्रकरणात न्यायालयीन अडथळे आहेत अथवा पूर्ततेबाबत काही अडचणी आहेत अशा बाबीदेखील शासनाने समितीच्या निदर्शनास आणून देणे आवश्यक आहे. म्हणून यासाठी शासनाने एक सर्वंकष निर्णय घेऊन या आश्वासनांच्या पूर्ततेबाबत संबंधित विभागाचे उप सचिव तथा सह सचिव यांच्यावर जबाबदारी निश्चित करुन आश्वासन पूर्ततेसंदर्भात जाणीवपूर्वक दिरंगाई झाल्यास अशा अधिकाऱ्यांविरुध्द ठोस कारवाई करण्यासंदर्भात निर्णय घेण्यात यावा. तसेच दर तीन महिन्याला संबंधित विभागाच्या विभाग प्रमुखांनी म्हणजेच सचिव / प्रधान सचिव यांनी त्यांच्या विभागाच्या संबंधित उप सचिव / सह सचिव यांचेसमवेत आश्वासनांच्या पूर्ततेबाबतच्या आढावा बैठका घेऊन मा.मंत्री महोदयांनी सभागृहात दिलेल्या आश्वासने / अभिवचने संदर्भात जी आश्वासने / अभिवचने सहज पूर्ण करणे शक्य आहे, अशा बाबतीत त्वरेने निर्णय घेऊन त्याबाबतचे विवरणपत्र संसदीय कार्य विभागामार्फत सभागृहाला पाठविण्याची कार्यवाही तत्परतेने व त्वरेने करावी तसेच याबाबत केलेल्या कार्यवाहीची माहिती समितीला एक महिन्यात पाठविण्यात यावी अशी समितीची शिफारस आहे.**

मा.मंत्री महोदयांनी दिलेल्या आश्वासनावर केलेल्या कार्यवाहीची विवरणपत्रे सभागृहाच्या पटलावर विलंबाने ठेवणे ही एक मोठी समस्या आहे. यात संसदीय कार्य विभागाने संबंधित विभागाशी संपर्क ठेऊन कोणत्याही परिस्थितीत सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात येणारी

विवरणपत्रे विहित मुदतीत सभागृहासमोर ठेवणे आवश्यक आहे. सदरची विवरणपत्रे विलंबाने पटलावर ठेवल्यामुळे संबंधित आश्वासने उक्त संसदीय आयुधातील विषय कालबाह्य झाल्याने विचारात घेणे समितीला शक्य होत नाही. परिणामी समितीच्या कामकाजात व्यत्यय निर्माण होतो. याबाबीसंदर्भात देखील शासनाने कठोर निर्णय घेणे आवश्यक आहे.

संसदीय लोकशाही प्रक्रियेमध्ये सभागृहात देण्यात येणाऱ्या आश्वासनांना अनन्य साधारण महत्व आहे. मा.सदस्यांना सार्वजनिक हिताच्या दृष्टीने महत्वाच्या असलेल्या विषयावर चर्चा उपस्थित करुन संबंधित मंत्री महोदयांना त्यावर लगेच कार्यवाही करणे शक्य होत नसल्याने काही विषयाच्या बाबतीत आश्वासने दिली जातात. अशा आश्वासनांची पूर्तता सुदृढ संसदीय लोकशाहीसाठी अत्यंत आवश्यक आहे. कारण या आश्वासनांचा विविध योजनांच्या माध्यमातून जनतेवर प्रभाव पडत असतो आणि सदरच्या आश्वासनांची वेळीच पूर्तता झाल्यास जनतेमध्ये त्याचा सकारात्मक प्रतिसाद दिसून येतो. तथापि, वर्षानुवर्षे आश्वासनांची पूर्तता न झाल्यास जनतेचा शासन व्यवस्थेवरील विश्वास उडून जाण्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

भारतीय संविधानात विधानमंडळाच्या दोन अधिवेशनामधील कालावधी हा सहा महिन्यांपेक्षा जास्त असू नये अशी तरतूद आहे. या तरतूदीस अनुसरुन आपल्या राज्यातील राज्य विधानमंडळाची वर्षातून कमीत कमी तीन अधिवेशने होत असतात. ज्याला आपण उन्हाळी (अर्थसंकल्पीय), पावसाळी आणि हिवाळी अधिवेशने असे संबोधतो. म्हणूनच सभागृहात देण्यात येणाऱ्या प्रत्येक आश्वासनांच्या पूर्ततेचा कालावधी हा ९० दिवसांचा ठेवण्यात आला आहे. या कालावधीत मा.मंत्री महोदयांनी सभागृहात दिलेल्या आश्वासनांची / अभिवचनाची पूर्तता ज्या अधिवेशनात दिली त्याच्या पुढच्या अधिवेशनात त्याची पूर्तता व्हावी हा उद्देश आहे. शासनाच्या विविध योजना राबविताना अशा आश्वासनाची पूर्तता करताना शासनाच्या संबंधित विभागास पुरेसा वेळ मिळावा ही या मागील भूमिका आहे. अशा परिस्थितीमध्ये शासनाच्या सर्व संबंधित अधिकाऱ्यांचे कर्तव्य असते की, **सभागृहात मंत्री महोदयाने आश्वासन दिल्यानंतर कोणत्याही परिस्थितीत आश्वासीत केलेली आश्वासने प्रस्तावित करुन त्यावर निर्णय घेऊन त्यानंतर येणाऱ्या लगतच्या अधिवेशनात आश्वासनांच्या पूर्ततेची विवरणपत्रे सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात यावी. विधानसभेच्या नियमानुसार आश्वासनांच्या पुर्ततेबाबत शासनास ९० दिवस इतक्या कालावधीची मर्यादा घालुन दिली आहे. सदर मर्यादेचे उल्लंघन कोणत्याही परिस्थितीत होता कामा नये, यासाठी संबंधित अधिकाऱ्यांवर जबाबदारी निश्चित केल्यास बहुतांश आश्वासनांची पूर्तता ही वेळेत किंबहूना वेळेच्या आधीदेखील होऊ शकते असे समितीचे ठाम मत आहे. सबब, आश्वासनांचे विवरणपत्र सभागृहाच्या पटलावर विविध कालावधीत ठेवण्यासाठी शासनाने कडक धोरण आखावे. आश्वासनाची पूर्तता जाणीवपूर्वक व हेतुपुरस्सरपणे विलंबाने करणाऱ्या संबंधित विभागाच्या उप सचिव/ सह सचिव दर्जाच्या अधिकाऱ्यांवर जबाबदारी निश्चित करण्यात येऊन उक्त अधिकाऱ्यानी त्यांच्या कार्यकाळात त्यासंदर्भात नस्ती प्रस्तावीत करुन आश्वासन पूर्ततेचा पाठपुरावा करुन व तसे शासनाच्या निदर्शनास आणून देण्यासंदर्भात जबाबदारी निश्चित करुन त्यांचेविरुध्द शिस्तभंगाची कार्यवाही करण्यासंदर्भात शासनाने सर्वंकष निर्णय घेऊन यासंदर्भात तातडीने परिपत्रक निर्गमित करावे व त्याबाबतचा अहवाल समितीला १ महिन्याच्या आत सादर करावा अशी समितीची शिफारस आहे.**

सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात येणाऱ्या आश्वासनांची संसदीय कार्य विभागाकडून विविध विभागाद्वारे पाठविलेली आश्वासने एकत्रित करुन त्या सभागृहाच्या पटलावर ठेवली जातात. अशा आश्वासनांची संख्या मोठ्या प्रमाणात असते. त्यातील वेगवेगळ्या विभागाकडून संसदीय कार्य विभागाकडे पाठविण्यात आलेली आश्वासने याचे एकत्रित संकलन करुन त्याचे विवरणपत्र सभागृहाच्या पटलावर ठेवले जाते. अशा संकलित केलेल्या आश्वासनांच्या विवरणाच्या प्रती अहवालाच्या माध्यमातून विधानमंडळाला सादर कराव्या लागतात. म्हणून विभागाने आश्वासनांची पूर्तता संसदीय कार्य विभागाकडे करताना विवरणपत्रे "सॉफ्ट कॉपी" मध्ये घेऊन संसदीय कार्य विभागाकडे सादर करावी व संसदीय कार्य विभागाने अशा एकत्रित जमा झालेल्या सर्व आश्वासनांची पूर्तता एकत्रित "सॉफ्ट कॉपी" मध्ये घेऊन ती विधानमंडळाकडे सादर करावी व अशा एकत्रित केलेल्या विवरणपत्राची माहिती **शासनामार्फत वेळोवळी पटलावर ठेवण्यात येणाऱ्या वर्षनिहाय व प्रत्येक अधिवेशननिहाय आश्वासनांबाबतच्या पूर्ततेबाबतची कार्यवाही विवरणपत्रासह सादर करावी. आश्वासनांच्या पूर्ततेबाबत मंत्रालयीन विभागाकडून समितीपुढे ठेवण्यासाठी पाठविण्यात येणाऱ्या विवरणपत्रात आश्वासनांचे विषय, मंत्री/ राज्यमंत्री महोदयांकडून सभागृहात**

देण्यात आलेले आश्वासने व करण्यात आलेल्या कार्यवाहीबाबतचा विभागाने केलेला उल्लेख यामध्ये बऱ्याच वेळेला विसंगती व तफावत आढळून येत असते. आश्वासनांचा विषय व त्याच्या पूर्ततेबाबतदेखील तफावत दिसून येत असते. याचाच अर्थ संबंधित अधिकारी हे वेळ मारुन नेण्यासाठी समितीपुढे हलगर्जीपणाने आश्वासनांची पूर्तता करीत असतात. आश्वासनांची पूर्तता ही विषयाच्या अनुषंगाने सुसंगत व परिपूर्ण असणे आवश्यक आहे. समितीच्या बैठकीत पहिल्या वाचनाच्या वेळी आढळून येणाऱ्या त्रुटींबाबत समिती गांभीर्याने घेत असून यापूढील काळात समितीसमोर ठेवण्यात येणाऱ्या आश्वासनांच्या पूर्ततेबाबतची विवरणपत्रे ही कोणत्याही परिस्थितीत मा.मंत्री महोदयांनी सभागृहात दिलेल्या आश्वासनांशी सुसंगत व आश्वासनांच्या कक्षेत असल्याबाबत खात्री करुनच समितीकडे परिसृत करावीत व यासंदर्भात शासनाने सर्वकष परिपत्रक त्वरेने निर्गमित करुन यासंदर्भात तातडीने कार्यवाही करावी व याबाबत केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल समितीला एक महिन्यात सादर करावा अशी समितीची शिफारस आहे.